

DKUUG

*Vejen til viden om
Åbne Systemer og Internet*

nyt

134/juni 2001

NTI 2001

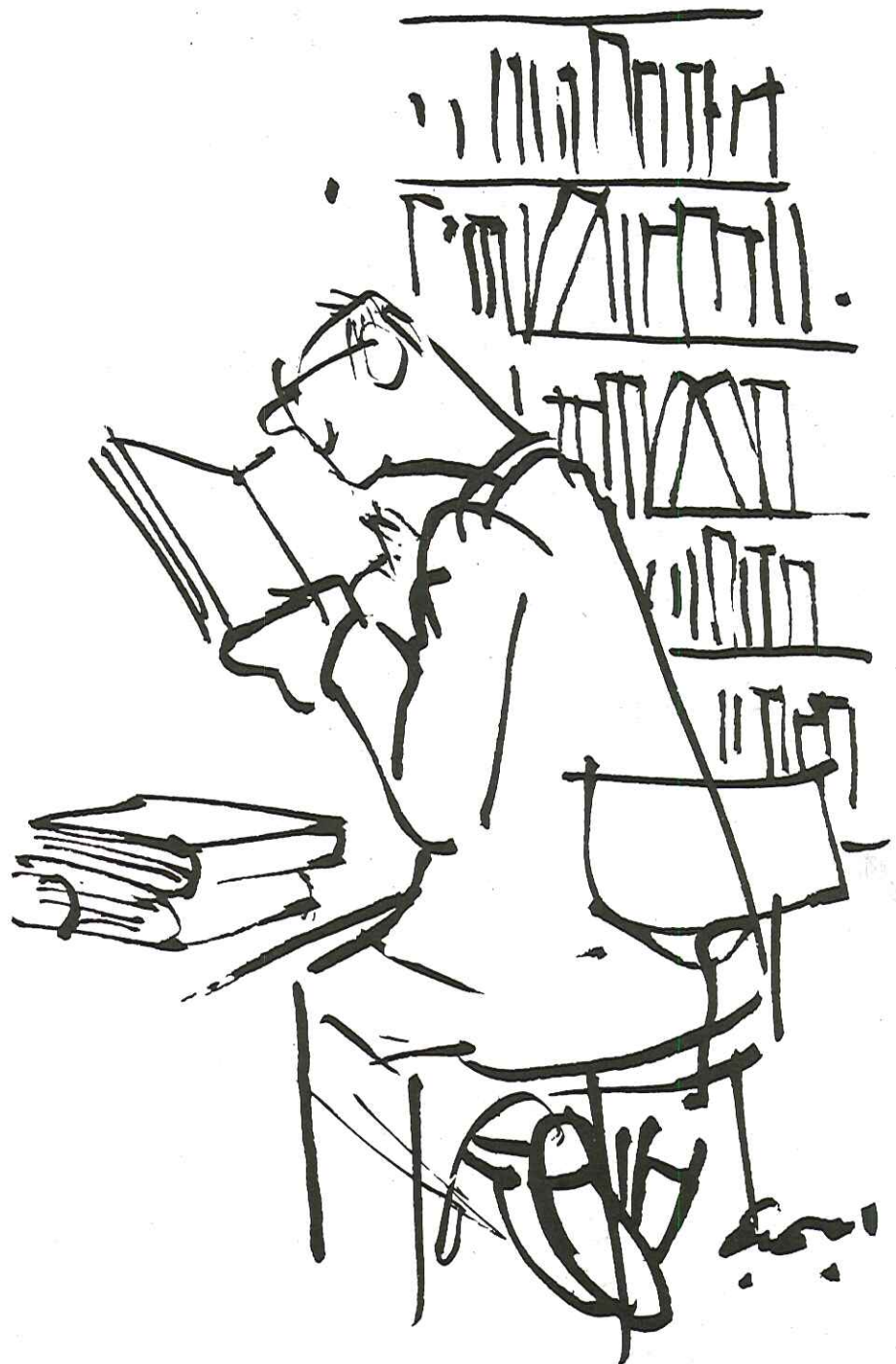
DKUUG udbredte
budskabet

Boganmeldelser
om SSH og XML

Den nye
økonomi er fri

Bare fødder

Portræt af
UNIX-veteran

INDHOLD

Soldyrkere danner brugerforening	3
Messer-R-Us	4
Fra ord til handling	8
Softwarepatenter - ja eller nej	10
Inside XML	12
SSH, The Secure Shell	14
Fri software	15
Betaler du nok for din software	17
Siden sidst	19
Den nye økonomi - frihedsøkonomien	20
Software Patents vs. Free Software	22
Dilbert	25
EU-penge til forskning og udvikling af Free og Open Source software	26
Portræt af en barfodet veteran	28
Info om DKUUG	30
Pers hjørne	31

Den årligt tilbagevendende messe, NTI-messen, var i år beriget med diverse standere som informerede om fri software. DKUUG var også med, og vi er mægtigt tilfredse med udfaldet. Læs mere om messen inde i bladet.

LEDER

Kender du det, at have hørt om en bog, måske endda at have læst nogle anmeldelser af den, indkøbt bogen og glædet sig til at grave sig ned i yndlingslænestolen, forskanse sig i sin bolig, have 2-5 liters cola eller anden livgivende drikkeelse indenfor rækkevidde, og så bare give sig hen i bogens univers? Sikkert. Fornemmelsen af at læse en god bog er ubetalelig. Og hvis bogen oven i købet er så god, at man ikke kan slippe den, selv når man skal ud på det „lille hus“, dér hvor man er alene for at forrette sin nødtørft, ja, så har man fået sig en oplevelse man sent glemmer. DKUUG vil gerne give vores medlemmer mulighed for den slags oplevelser. I dette nummer har vi to boganmeldelser, og vi håber at kunne give dig lysten til at efterabe de to anmeldere og selv melde dig som boganmelder. Kontakt DKUUGs sekretariat og hør hvordan man gør.

I slutningen af maj offentliggjorde Erhvervsministeriet en redegørelse om softwarepatenter, og kritikken har lydt vidt og bredt siden. Det skal den også gøre herfra: Patenter gør det af med Open Source. Så kort og kontant kan det siges. Det er mere end beklageligt, at idéen om at man kan tjene penge på at dele sin viden om noget, møder så hård modstand på et så centralt område som softwarepatenter. Og i en så central redegørelse. Vi krydser fingre for, at ministeren faktisk mener det, når han siger at regeringens holdninger ikke er støbt i beton. Vi håber bare, at det betyder at regeringen er modtagelige for nytænkning.

Dette er det sidste nummer af DKUUG-Nyt inden sommerferien. Måtte vejret dog bare arte sig. Men skulle det ej det, så får du ekstra lang tid til at læse bladet i detaljer. Vi ønsker dig go' fornøjelse. Både med bladet og med din sommerferie. På gensyn i august.

DKUUG

*Vejen til viden om
Åbne Systemer og Internet*

nyt

134/juni 2001

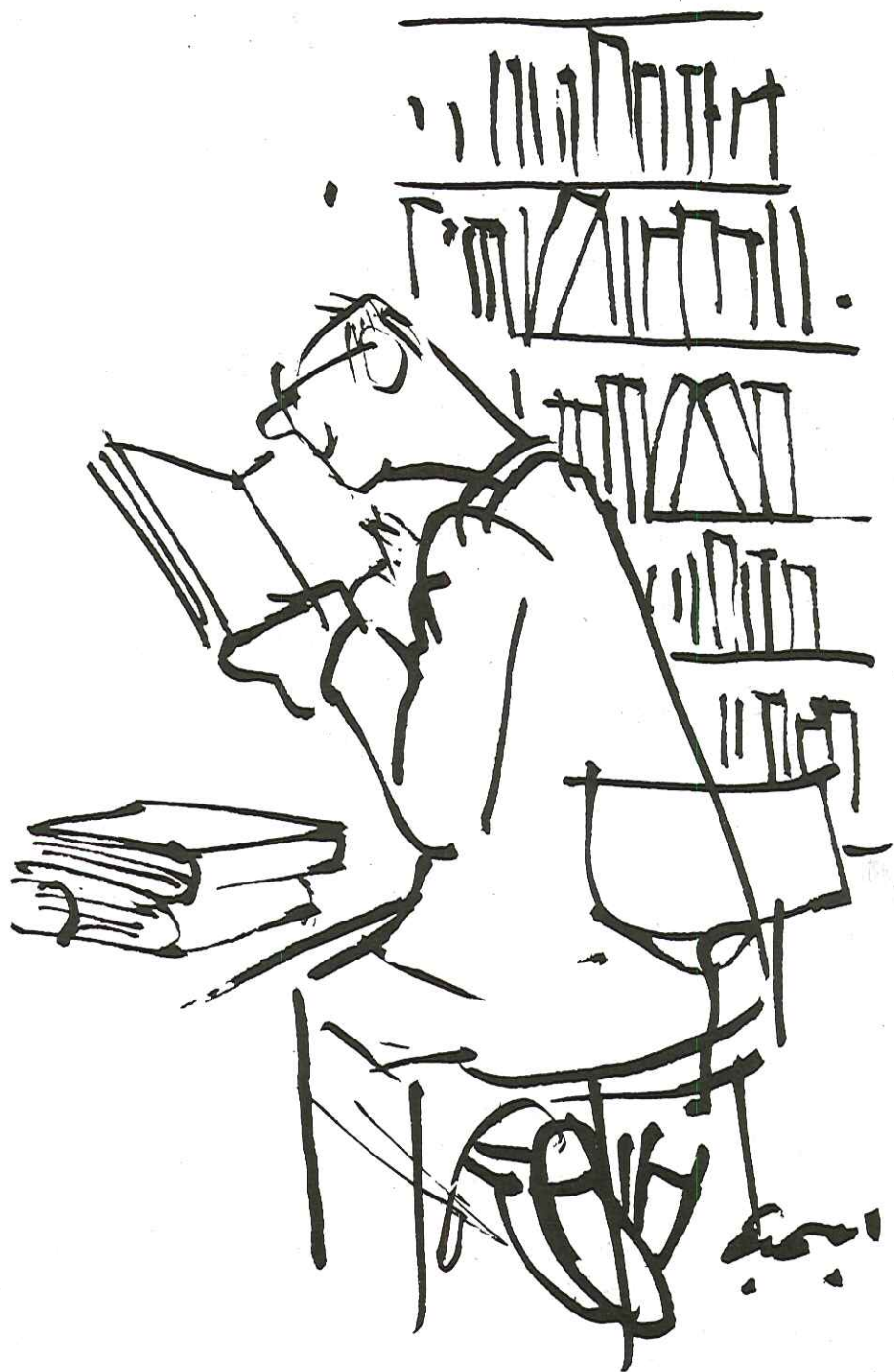
NTI 2001

DKUUG udbredte
budskabet

Boganmeldelser
om SSH og XML

Den nye
økonomi er fri

Bare fødder
Portræt af
UNIX-veteran

INDHOLD

Soldyrkere danner brugerforening	3
Messer-R-U's	4
Fra ord til handling	8
Softwarepatenter - ja eller nej	10
Inside XML	12
SSH, The Secure Shell	14
Fri software	15
Betaler du nok for din software	17
Siden sidst	19
Den nye økonomi - frihedsøkonomien	20
Software Patents vs. Free Software	22
Dilbert	25
EU-penge til forskning og udvikling af Free og Open Source software	26
Portræt af en barfodet veteran	28
Info om DKUUG	30
Pers hjørne	31

Den årligt tilbagevendende messe, NTI-messen, var i år beriget med diverse standere som informerede om fri software. DKUUG var også med, og vi er mægtigt tilfredse med udfaldet. Læs mere om messen inde i bladet.

LEDER

Kender du det, at have hørt om en bog, måske endda at have læst nogle anmeldelser af den, indkøbt bogen og glædet sig til at grave sig ned i yndlingslænestolen, forskanse sig i sin bolig, have 2-5 liters cola eller anden livgivende drikke inde for rækkevidde, og så bare give sig hen i bogens univers? Sikkert. Fornemmelsen af at læse en god bog er ubetalelig. Og hvis bogen oven i købet er så god, at man ikke kan slippe den, selv når man skal ud på det „lille hus“, dér hvor man er alene for at forrette sin nødtørft, ja, så har man fået sig en oplevelse man sent glemmer. DKUUG vil gerne give vores medlemmer mulighed for den slags oplevelser. I dette nummer har vi to boganmeldelser, og vi håber at kunne give dig lysten til at efterbe de to anmeldere og selv melde dig som boganmelder. Kontakt DKUUGs sekretariat og hør hvordan man gør.

I slutningen af maj offentliggjorde Erhvervsministeriet en redegørelse om softwarepatenter, og kritikken har lydt vidt og bredt siden. Det skal den også gøre herfra: Patenter gør det af med Open Source. Så kort og kontant kan det siges. Det er mere end beklageligt, at idéen om at man kan tjene penge på at dele sin viden om noget, møder så hård modstand på et så centralt område som softwarepatenter. Og i en så central redegørelse. Vi krydser fingre for, at ministeren faktisk mener det, når han siger at regeringens holdninger ikke er støbt i beton. Vi håber bare, at det betyder at regeringen er modtagelige for nytænkning.

Dette er det sidste nummer af DKUUG-Nyt inden sommerferien. Måtte vejret dog bare arte sig. Men skulle det ej det, så får du ekstra lang tid til at læse bladet i detaljer. Vi ønsker dig god fornøjelse. Både med bladet og med din sommerferie. På gensyn i august.

Soldyrkere danner brugerforening

Efter lidt startvanskeligheder er det nu ganske vist – Danish Sun User Group, DanSUG i daglig tale - er nu en realitet.

Antallet af Sun brugere i Danmark er stærkt stigende og det er derfor naturligt at der findes en forening for interesserede Sun brugere i Danmark. Det er også lykkedes os at få www.dansug.dk i luften. På hjemmesiden kan man tilmelde sig en elektronisk fordelingsliste og af den vej følge med i hvad der sker i DanSUG. Alle kommende aktiviteter vil man kunne finde her, samt via DKUUG's aktivitetsliste på www.dkuug.dk.

DanSUGs hjemmeside er dog langt fra færdig. Det håber vi, at du vil være med til at gøre i form af input til information, du synes kunne være en god ide at gøre tilgængeligt for andre. DanSUG tænkes også brugt til ERFA-udveksling omkring emner som f.eks. Solaris, Sun Management Center, clusterløsninger, backupløsninger samt mange andre spændende emner til Sun platformen.

Første arrangement i støbeskeen

Men vi vil jo gerne være sikker på, at vi får valgt nogle emner, der interesserer netop dig. Derfor vil vi sætte meget stor pris på, at høre fra dig om dine interesseområder. Du sender blot en mail til dansug-forretning@dansug.dk og så prøver vi at gøre det til virkelighed.

Vi har valgt at starte med en BOF Session (**B**irds **O**f a **F**eather) den 12. september 2001 om backupløsninger og erfaringer med disse. Sæt derfor allerede nu kryds i kalenderen. Du vil senere (pr. mail) modtage mere information om mødet.

*Af Gitte D'Arcy
Medlem af DanSUG*

Messer-R-Us

af Hans Arne Niclasen

Der var stor tilstrømning til „Fri software“-standen.

DKUUG, SSLUG og BSD-DK må efterhånden være Danmarksmestre i at arrangere messer og udstillinger for få penge – sidst bevist ved NTI-messen 2001.

Et vue over NTI2001 – som det ses, havde et vist telefonselskab sat alle sejl til for at gøre opmærksom på sit navneskifte.

Sådan organiserer man en messestand for (næsten) ingen penge:

- Sørg for at få stillet standpladsen gratis til rådighed.
- Lån 64 Europa-paller til at lave borde af – det giver også et vist råt indtryk.
- Sørg for at få billige tilbud på aluminumsbroer, lys og transport.
- Køb 8 bordplader hos en flink snedkermester, der gratis afrunder hjørnene og maler pladerne.
- Bliv gode venner med nabostandene (der formodentlig har flere penge til rådighed), så de sponsorerer mad, drikke og kopier.
- Sidst, men ikke mindst: Hav en flok entusiaster, der nat og dag vil arbejde gratis for at få standen op og stå, bemandede den i tre dage og pille den ned igen.

Interesse for Open Source

Sådan lykkes det for DKUUG, SSLUG og BSD-DK at få stabled en af de mest velbesøgte stande på messen NTI (Netværk, Telecom, Internet) 2001 i Bella Centret, der foregik i dagene 29.-31. maj. På de to stande, der var stillet gratis til rådighed af arrangørerne, Miller Freeman, kunne man blive informeret om Open Source, Linux, Unix, DKUUG, BSD og softwarepatenter – og der var mange, der lagde vejen forbi.

"Det er blevet meget nemmere at få folk i tale nu – mange kommer faktisk selv hen og spørger om Linux eller Open Source. Det ser også ud til, at selv cheferne er blevet interesserede – Linux, Unix og Open Source er ikke længere kun noget for de unge nørdere", udtalte DKUUGs formand Ulf Nielsen på standen.

Can't keep a good penguin away - Tux var selvfølgelig også på messe. I et interview til Computerworld afslørede Tux, at han havde det varmt, og at han var glad over, at de fleste tilsyneladende nu ved, hvem han er.

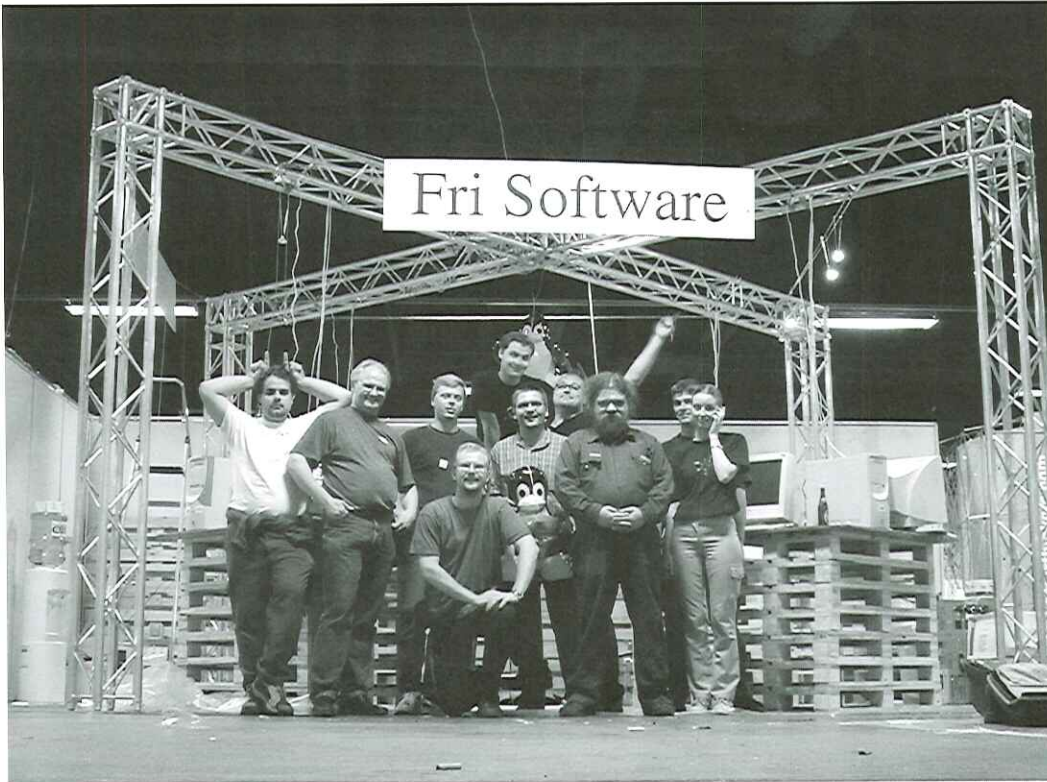
NTI 2002

Open Source-gruppernes deltagelse på NTI 2001 var altså en stor succes – bl.a. fik DKUUG en del nye medlemmer ud af anstrengelserne - men ellers var vurderingen af årets NTI-messe noget blandet. Mens mange udstillere var godt tilfredse, var der enkelte, der beklagede sig over deltagerantallet. Der var da også færre besøgende end sidste år: 10.944 besøgte messen over de tre dage, og det er 915 færre end sidste år. Til gengæld fremhæver arrangørerne, at de besøgende var mere "kvalificerede" end sidste år, hvad det så end skal betyde.

Når messen som sådan efterlader et lidt tamt indtryk, hænger det nok sammen med, at det kniber med at præsentere noget nyt. Messen skulle oprindeligt have været fyldt med Bluetooth-teknologi, men den blev som nok bekendt forsinket, og Bluetooth indskrænkede sig til at være repræsenteret af et par telefoner hos Nokia og Ericsson og et hjørne på Microsofts stand, hvor HP og Compaq viste prototyper på deres lomme PC'er. Forhåbentlig kan NTI2002 byde på noget mere.

*Poul-Erik Hansen
afmonterer standen*

De frivillige hjælpere er glade over at have fået standen op at stå

DKUUGs næstformand Kristen Nielsen (t.v.) i samråd med formand Ulf Nielsen på standen

Fra ord til handling

Af Morten Helveg
Petersen, IT-ordfører for
Det Radikale Venstre

Hvordan sikrer man, at Danmark ikke bliver kørt agterud i det globale IT-kapløb? Morten Helveg Petersen, der for nylig har udgivet bogen "Enter – et personligt bud på Danmarks IT-fremtid" har dette bud på en IT-politik.

"Jeg vil gerne have et Danmark, der ganske enkelt er verdens bedste IT-nation". Sådan lød det glædelige budskab fra statsminister Poul Nyrup Rasmussen i dette års nytårstale. Sjældent har man set en statsminister udtrykke sig så ambitiøst. Væk var alle de "ved-jorden-at-blive"-fraser, som vi ellers er så gode til herhjemme. Det fortjener han ros for.

Danmark som verdens bedste IT-nation er en flot og rigtig ambition. Men de flotte ord og skåltalerne gør det ikke alene, så hvis ambitionen skal opfyldes, kræver det vilje til at prioritere og investere i IT. Vi skal kort sagt finde af, hvordan vi bevæger os fra ord til handling. Og det haster. Ellers bliver statsministerens ambition noget, man om få år vil trække på smilebåndet af.

IT har hidtil levet en hensygnende politisk tilværelse i et hjørne af Folketingets Forskningsudvalg. Området er overladt til en gruppe ordførere, der hovedsagelig tilhører den yngre del af de enkelte partiers folketingsgrupper, eller lidt provokerende sagt, til de folketingsmedlemmer, der må formodes at vide, hvor on/off-knappen sidder på computeren.

Der skal helt andre boller på suppen, hvis målet skal nås. IT-politikken skal have foden inden for døren i samtlige folketingsudvalg, og statsministeren bør selv sætte sig for bordenden for at sikre den optimale politiske fokus, når ambitionen skal føres ud i livet. En konsekvent satsning på IT vil koste penge, men det er en god investering, som i løbet af en årrække vil tjene sig ind. Men at det koster penge her og nu, er absolut en udfordring til politikere i Folketing, amtsråd og kommunalbestyrelser. Udsynet rækker desværre sjældent ud over næste valg dag, så det er her, der skal vises politisk lederskab.

IT skal integreres i alle samfundsområder. For mig at se er der fire indsatsområder, som vil være helt oplagte at prioritere: sundhed, erhverv, uddannelse og kultur.

På sundhedsområdet skal vi have sat strøm til den elektroniske patientjournal. Den aktuelle diskussion viser, at der er brug for en sammenhængende, landsdækkende strategi, i stedet for at hvert amt forsøger at opfinde den dybe tallerken. Og der vil være store gevinster at hente ved den elektroniske patientjournal. Det gammeldags system med kaffeplettede journaler, der bliver væk mellem afdelingerne passer simpelthen ikke til det 21. århundrede. Den elektroniske patientjournal vil være et opgør med unødvendigt bureaukрати, ressourcspild og usammenhængende patientbehandling. Oplysninger og erfaringer vil kunne udveksles hurtigere og langt mere systematisk mellem de enkelte sektorer i sundhedsvæsenet. Behandlingen af patienterne vil blive mere effektiv, og ressourcer, der i dag spildes på administration, vil kunne frigøres til dét, som det egentlig handler om: behandling. Og jeg er ikke i tvivl om, at den elektroniske patientjournal vil komme til at fungere som en organisatorisk bølgebryder i sygehusvæsenet, hvor personalet på de enkelte afdelinger vil kunne se hinanden i øjnene og spørge sig selv, om man altid gør tingene på den rigtige måde. Det er altså ikke så meget teknologien i sig selv, men mere måden, vi anvender den på, der rummer de store perspektiver.

På erhvervsområdet ændrer IT radikalt vores opfattelser af, hvad det vil sige at drive virksomhed. Vi bevæger os fra industrisamfundet over i netværkssamfundet og vidensøkonomien, hvor det handler om at producere varer med et højt vidensindhold, og sammen med globaliseringen giver det os nye muligheder. I Sverige og Finland har man store dynamoer i IT-udviklingen såsom Ericsson og Nokia. Kæmpekonglomerater med enorme budgetter til forskning og udvikling, der kan tiltrække den ypperste talentmasse. Desværre har vi ikke den type dynamoer i Danmark, og det øger presset på det politiske system. Vi er altså fra politisk hold nødt til at være endnu mere vågne og kvikke end i de andre lande, hvor Nokia'erne og Ericsson'erne driver en udvikling frem. Hvis vi vil, kan Danmark udvikle sig til et spændende center for IT. Den udvikling kræver dog nogle politiske valg og ambitioner. For eksempel kunne man satse på at gøre Øresundsregionen til et førende center for udvikling af informationsteknologi, hvor borgernes adgang til bredbånd og den offentlige forvaltning giver en egentlig netværksadfærd, der igen kan føre til udvikling af spændende nye produkter.

Uddannelsessektoren trænger også til et IT-løft. De fleste uddannelsesinstitutioner i Danmark har en hjemmeside, men det kniber med at finde noget fornuftigt at bruge den til. Sparsom information om studieforhold, optryk af en enkelt læseplan hist og her, er stort set alt, hvad det er blevet til. Praktisk taget ingen steder har man taget konsekvensen af e-learning over nettet. På en af verdens førende uddannelsesinstitutioner, Massachusetts Institute of Technology (MIT) i USA, har man taget konsekvensen og udbyder nu egentlig undervisning med tilhørende undervisningsmateriale over Internettet – en service, der principielt stilles til rådighed for alle verden over. Det kan vi lære noget af.

Mange af Danmarks kulturskatte er i realiteten forbeholdt et fåtal af mennesker. Nemlig de veluddannede, og dem der bor i Hovedstadsområdet. Vi har fantastiske muligheder for at kreere en vision for fremtidens kulturpolitik i Danmark, som overgår alt. Digitaliseringen og Internettet kan – hvis vi udnytter det ordentligt – hjælpe os med at skabe et sammenhold og en sammenhæng, der modsvarer de kræfter, som trækker i retning af fragmentering og zap-kultur. Grundstenen i fremtidsvisionen bør være adgang for alle til

Strøm på patientjournaler, kulturarven og e-learning foreslår Morten Helveg Petersen

den danske kulturarv, så vi får mulighed for at være fælles om vores historie og kultur. Samlingerne på Rigsarkivet, Det Kongelige Bibliotek, Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst bør digitaliseres hurtigst muligt og gives frit til folket. På den måde kan alle interesserede såsom skoleklasser, studerende og udlændinge med interesse for dansk kultur, ja alle, få adgang til den danske kulturarv i cyberspace. Digitalisering og elektronisk adgang og fremvisning vil aldrig kunne erstatte synet og suset fra kulturskattene i levende live, men det kan anvendes som et kreativt supplement, og give dem der ikke har mulighed for at møde fysisk frem et glimt af, hvad de går glip af. Men guldhornene kommer først på Internettet, når vi politisk beslutter os for at satse på det.

IT-politikken handler for mig at se ikke så meget om computere og kabler, men om måden hvorpå vi bruger teknologien. Og hvis vi bruger den rigtigt, kan vi sikre velfærdssamfundet i fremtiden. Danmark har gode forudsætninger for at udnytte teknologien til alles bedste, men tempoet er højt og kravene til udvikling så store, at vi ikke kan tillade os at lurepasse. At blive verdens bedste IT-nation kræver, at vi sætter handling bag ordene.

Softwarepatenter – ja eller nej

af Hans Arne Niclasen

Kritikere mener, at regeringen går imod sine egne præmisser ved at anbefale softwarepatenter

22. maj offentliggjorde erhvervsminister Ole Stavvad en redegørelse om patenter på software, der med det samme mødte hård kritik. Især Dagbladet Information har taget sagen alvorligt, og der er foregået en livlig debat i avisens spalter.

Kritik fra mange sider

SF's IT-ordfører Knud Erik Hansen mener, at regeringen ikke tager eksplicit stilling til problemet omkring Open Source og fri software, sådan som det oprindeligt var lagt op forslaget skulle gøre i forhold til i en folketingsbeslutning sidste efterår. "Åbne standarder er en nødvendig, men ikke tilstrækkelig forudsætning for den udvikling af Open Source og fri software," udtaler Knud Erik Hansen og fortsætter: »Derfor betragter vi regeringens redegørelse som et første diskussionspapir udarbejdet af embedsmænd – der i øvrigt kommer meget sent i processen.»

Direktør for Dansk Handel og Service, Søren B. Henriksen, siger til Information, at han tror, tiden er løbet fra de traditionelle former for patentering: "Vores virksomheder er ikke særlig interesseret i at noget bliver patenteret. De arbejder inden for begrebet first-mover. Hvis de får en god idé, og ideen viser sig at være god nok, så lægger de andre sig i slipstrømmen på dem og så har man det afgørende initiativ."

"Patenter dræber Open Source. Og det er jo netop denne pointe, som interesseorganisationer som f.eks. PROSA, DKUUG og KLID har fremført i deres artikler og pressemeddelelser," udtaler SSLUGs formand Peter Toft til Information. "Dette er meget påfaldende, idet redegørelsen anvender en relativ stor del af pladsen på at redegøre for Open Source, men der er ikke anvendt et eneste ord på dette i konklusionen," siger Peter Toft.

Heller ikke ideen om at tillade patenter i op til 20 år falder i god jord: "Det er helt vanvittigt i softwareverdenen, hvor viden ofte omsættes til produkter med få måneders mellemrum. Endda hemmeligholdelse på 18 måneder kan ofte være et problem," siger Peter Toft. "I USA er håndteringen af softwarepatenter kørt af sporet og sygelige patenter tildeles hver dag, og vi binder os op i internationale organer med hensyn til fælles patentmuligheder via den europæiske patentorganisation, EPO. Jeg mener ikke, vi kan undgå de samme tilstande med regeringens udspil."

Microsoft og monopol

Og hvad står der så i Erhvervsministeriets rapport? Ja, embedsmændene lægger ikke fingrene imellem, når det gælder et vist firma fra Redmond, Washington. Under overskriften "Hvad har Microsoft gjort?" gives et eksempel: "Microsoft har i stor udstrækning delt ud af relevante dele af sine kildekode. Microsoft har derved sikret, at andre softwareproducenter kunne tilpasse deres produkter til Microsofts eksisterende produkter. Eller gennem opkøb sikret sig, at softwareproducenter har anvendt Microsofts teknologi. Microsoft har på den måde skabt sig en række de facto standarder, som har fået en markant plads på markedet." Rapporten fortsætter:

"Den manglende konkurrence på softwaremarkedet har en række afledte konsekvenser. For det første er der risiko for, at en virksomhed, der indtager en dominerende stilling, misbruger denne stilling."

Misbrug af monopol

Rapporten fremhæver, at det er netop dette, Microsoft for nylig er blevet dømt for at gøre: "Microsoft valgte i 1995 at integrere internetbrowseren Internet Explorer, i styresystemet Windows. Windows blev herefter udelukkende leveret med Internet Explorer som internetbrowser, og systemet fungerede ikke optimalt, hvis brugeren efterfølgende valgte at installere den konkurrerende internetbrowser Navigator fra Netscape. På grund af den store udbredelse af styresystemet Windows udgjorde denne kobling mellem styresystem og internetbrowser en alvorlig trussel for konkurrenter. Netscape klagede derfor til de amerikanske konkurrencemyndigheder, der lagde sag an mod Microsoft. I en nylig afsagt dom slog en amerikansk domstol fast, at Microsoft havde misbrugt sin dominerende stilling på markedet for internetbrowsere. Det var domstolens vurdering, at Microsofts adfærd hverken kunne begrundes ud fra tekniske eller kvalitetsmæssige hensyn. Domstolen slog fast, at Microsoft med den valgte strategi havde til hensigt at undertrykke innovation og udvikling hos konkurrenter, der kunne skade Microsofts monopolstilling.

Manglende incitament

Erhvervsministeriet konkluderer, at konsekvensen af den manglende konkurrence på softwaremarkedet er, at producenterne ikke har tilstrækkelige incitament til at forbedre eksisterende produkter eller til at udvikle nye. Ministeriet mener, at de manglende incitament bl.a. viser sig ved, at dele af den software, mange brugere er afhængig af, er op mod 20 år gammel, og at det formentlig er en medvirkende grund til systemnedbrud og ustabile programmer.

Overraskende konklusion

Rapporten slutter med "regeringens anbefaling", og den er overraskende: På trods af, at regeringen anbefaler, at "samfundet kan have en interesse i open source software. Det offentlige kan fremskynde udviklingen i open source ved at efterspørge open source software", er konklusionen, at softwarepatenter **anbefales** – dog mod at kildekoden offentliggøres i forbindelse med tildelingen af et softwarepatent. Hvordan regeringen (eller Erhvervsministeriets embedsmænd) kommer til den konklusion, kan kun undre, når man læser rapporten, og kritikken er da også som oven for nævnt haglet ned over rapporten – ikke for dens udførelse, men for dens konklusioner. Flere kritikere har påpeget, at man tilsyneladende stadig tænker i baner fra industrisamfundet (patenter, eneret o.s.v.) som ikke kan bruges i videnssamfundet, der fungerer helt anderledes, og hvor der faktisk kan tjenes penge på at dele ud af sin viden.

Ole Stavard ønsker ikke „amerikanske“ tilstande hvor man for eksempel kan patentere „one-click“-metoder.

Foto: Erhvervsministeriets hjemmeside

Patent på sandheden

Efter at Information kritiserede regeringens rapport på lederpladsen, har erhvervsminister Ole Stavard da også trukket lidt i land ved at kalde rapporten for et diskussionsoplæg, for som han skriver: "Vi ønsker ikke amerikanske tilstande, hvor man kan få patenter på "one-click-forretningsmetoder", som Amazon.com har fået det i USA. Vi må kræve, at det kun er de teknologiske tigerspring, der kan patenteres, og som jeg sagde ved præsentationen af redegørelsen: Regeringens holdninger er ikke støbt i beton, og jeg glæder mig til debatten, hvis vel og mærke ingen fra starten forsøger at tage patent på sandheden."

BOGANMELDELSE

Inside XML

Af Peter Makhholm

Jeg har altid været skeptisk over for ideen om at alle data skulle gemmes som XML og at alle data skulle overføres som XML. Men uden en konkret viden om hvad XML er og hvilke teknologier der ligger bag, har jeg ikke været i stand til at vurdere hvor meget hype og hvor mange egentligt gode ideer XML indeholder.

Jeg ønskede derfor at læse en bog, der gav et grundlæggende kendskab til XML uden for meget hype. Udvalget af bøger om XML fylder mange hyldemeter, og med 1050 sider er Steven Holzners *Inside XML* absolut en af de tykkere. På forsiden lover bogen at den dækker både Microsofts og andres tilgang til XML-programmering, samt at den dækker DTD'er vs. XML-schemas, CSS, XSL, XSLT, XLinks, XPointers, en række konkrete XML-anvendelser samt parsning af XML i Perl og Java. Jeg kunne derfor forvente 1050 sider fyldt med viden om de grundlæggende ideer bag XML.

Efter den sædvanlige introduktion med hvad bogen indholder, hvem bogen er for og notation, begynder kapitel 1 med et overblik over hvad XML er. Man bliver hurtigt introduceret til de fleste af de emner, bogen indeholder, samt givet referencer til en mængde programmer der bruges sammen med XML. Desuden gøres et forsøg på at forklare hvorfor XML er så godt.

Dernæst kommer 4 kapitler som gennemgår grundlaget for XML. Velformethed, validitet og de to måder at definere XML-applikationer på, nemlig DTD'er og XML-Schemas. Kapitlerne er passende struktureret og med mange lange eksempler. Eksemplerne er fortløbende, hvor Holzner løbende tilføjer nye ting til. Derfor ender han hurtigt med en hel sides XML for at demonstrere 2 linjers kode. Det er gennemgående for hele bogen, og jeg finder det simpelthen spild af plads. Desuden bruges, især under schemas, en del plads på tabeller over tilladte typer. Dette giver selvfølgelig en fuldstændighed, desværre på bekostning af at det ikke kommer til at virke som en kort og klar beskrivelse af koncepterne. Den slags tabeller havde været passende at placere i et appendiks.

Holzner antager ikke noget om sine læsere udover en smule kendskab til HTML. Derfor bliver han nødt til at introducere til JavaScript og senere til Java. Som garvet programmør, bør man nok bare ignorere at man ikke kender noget til JavaScript eller Java (så svært er det heller ikke) og springe kapitlerne over. Hermed bliver man også fri for den fem sider lange tabel over hvilke events Microsoft Internet Explorer (MSIE) understøtter i JavaScript.

Hvis man ikke lige er interesseret i at arbejde med XML i MSIE, mister man ikke meget ved at springe de 2 næste kapitler over. Det første handler om XML og JavaScript, hvilket kan være brugbart uden MSIE, men grundet mangel på egentlig standardisering beskriver Holzner primært MSIE's måde at gøre tingene på. Det andet er meget tæt bundet til Microsofts XML DSO (Data source object), der indlejrer XML i HTML-dokumenter.

Efter en hurtig gennemgang af CSS og kapitlet om Java, kommer nu to interessante kapitler om de to standardiserede metoder, man som programmør arbejder med XML på, DOM hvor man behandler hele dokumentet som et træ og SAX hvor man behandler dokumentet mens det parses. Springer man de indledende tabeller, der igen ofrer klarheden for fuldstændigheden, over giver begge kapitler en glimrende introduktion til begge koncepter. DOM og SAX er generelle grænseflader, der ikke kun bruges i Java. Der er de samme eksempler i de to kapitler, hvilket giver god mulighed for at sammenligne de to metoder. Til gengæld virker eksemplerne som om de er valgt til let at kunne bruges med begge metoder. Man er derfor lidt i tvivl om der er egentlig forskel i styrken i metoderne.

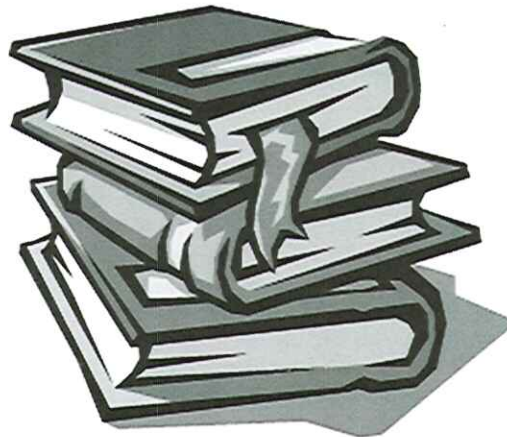
Kapitlet om XSL-Transformationer er nok bogens mest velskrevne. Eksemplerne er mere afvekslende og understøtter på passende vis nogle svære koncepter, for eksempel XPath, som bruges til at henvise til steder i dokumenter. Det efterfølgende kapitel om XSL formaterings objekter virker herefter som et nødvendigt onde, hvilket nærmest undskylder at det i endnu højere grad end tidligere kapitler ofrer kortheden for fuldstændigheden.

Som afslutning af den teoretiske gennemgang kommer et rodet kapitel om XLink og XPointere. Der findes ingen eksisterende konkrete anvendelser af disse teknologier, hvilket nok gør det til et svært emne at skrive om. Jeg er stadigvæk ikke sikker på at jeg forstår begreberne efter to grundige gennemlæsninger.

De sidste kapitler gennemgår en række konkrete XML-applikationer som XHTML, Resource Description Framework, Channel Definition Format, Vector Markup Language og Wireless Markup Language. Desuden er der nogle korte afsnit om XML og ASP, Java servlets og JSP og endeligt det på forsiden lovede, men meget skuffende afsnit om XML og Perl.

Vurdering

Ser man bort fra de endeløse eksempler og tabeller, giver bogen en god gennemgang af teknologierne bag XML. Der er helt klart nogle svage punkter i bogens indhold, men de skyldes at standarderne for området først er ved at blive skrevet. Bogen prøver både at nå det publikum, der vil anvende eksisterende XML-applikationer samt det publikum, der selv vil definere og behandle XML. Dette gør at store dele af bogen formodentligt vil være irrelevant for de fleste.

BOGANMELDELSE

SSH, The Secure Shell: The Definitive Guide"

Af Jacob Weismann

Når en bog bærer undertitlen „the definitive guide“, bør man være på vagt, men i denne situation overvandt emnet min skepsis. Jeg har igennem længere tid anvendt SSH flittigt uden dog på noget tidspunkt at have haft næsen dybt begravet i de relevante RFC'er. På den baggrund burde der være en masse at hente i denne bog og lad mig allerede nu afsløre, at jeg på ingen måde er blevet skuffet.

Indhold

Bogen falder overordnet i tre dele: En del der omhandler SSH generelt (ca. 100 sider), en del der omhandler SSH under Unix (ca. 350 sider) og en del, der omhandler SSH under Windows og Macintosh (ca. 40 sider). Første del dækkes af tre kapitler og indledes med en kort introduktion af SSH, protokol-versioner samt en oversigt over de mange SSH produkter der i dag findes på markedet. Herefter følger en detaljeret beskrivelse af SSH's virkemåde og hvilke muligheder man har med SSH. Der gøres en del ud af at forklare forskelle og ligheder mellem de to protokoller (SSH-1 og SSH-2). I beskrivelsen er der også en oversigt over gængse sikkerheds trusler, og det forklares, hvorledes man ved brug af SSH kan gardere sig imod visse af disse. Denne del er omhyggelig, velskrevet og bliver på intet tidspunkt kedelig. Andel del indeholder 9 kapitler om SSH under Unix. Der indledes med detaljer om installation og kompilering af SSH (SSH1, SSH2, F-Secure og OpenSSH implementeringerne gennemgås). Herefter følger en række kapitler om såvel klient som server konfiguration. Beskrivelserne er meget omhyggelige, og der gøres grundigt rede for, hvordan de 3 implementationer (SSH1 v.1.2.30, SSH2 v. 2.3.0 og OpenSSH v.2.2.0) varierer i forhold til hinanden. Eksempler på hvad der beskrives i disse kapitler er: ssh-agenter, port forwarding, X forwarding. Overordnet finder jeg disse kapitler gode og nyttige, men lidt kedelige, hvis man bare læser dem for sjov. De mange beskrevne

muligheder opsamles i en anbefalet opsætning for såvel klient som server. Her fandt jeg en del ideer til revisioner af egne konfigurationsfiler. Endelig kommer der en række interessante og meget lærerige case-studies. Af eksempler kan nævnes en diskussion af, hvordan SSH kan anvendes ikke-interaktivt (batch, cron jobs, etc.). Afslutningsvis er der et kapitel omhandlende problemløsning. Stilen er FAQ-agtig, og det gør kapitlet velegnet til hurtige opslag. Tredje del omhandlende SSH under Windows og Macintosh føler jeg mig ikke kompetent til at anmelde, men hvis emnet kan behandles på så få sider antager jeg, at mulighederne er begrænsede eller præsentationen er mangelfuld.

Vurdering

Bogen påstår godt nok, at den dækker tre platforme (Unix, Windows og Macintosh), men jeg ville være blevet slemt skuffet over fordelingen, hvis jeg ikke sad på en Unix platform. Når det er sagt, så fandt jeg det rart, at der ikke var specielt fokus på en bestemt version af protokollen eller implementation af den. Jeg mener, at bogen er anvendelig for såvel SSH brugere som for system administratorer. Min samlede vurdering er, at bogen er rigtig god og jeg kan varmt anbefale den til alle, som har interesse i SSH.

Mere information om bogen kan findes på www.snaibook.com.

udvikler til sig selv, men til en kunde, så er det også muligt at tjene penge på at udvikle fri software. Det er med andre ord ikke ulovligt at tjene penge på fri software.

Hvis kunden blot har en opgave, der skal løses, vil han normalt ikke interessere sig for licensen. Det står derfor udvikleren frit for at bestemme denne. Med fri software er det muligt at lokke andre til at være med til at udvikle, hvorved udgiften til udvikling kan begrænses.

En anden kilde til indtjening er en kunde, der allerede benytter fri software, men som ønsker tilretninger eller support. Tilretninger vil normalt være nemmere at lave i fri software end i ufri, idet man har programteksten til rådighed.

Det er også i orden at tage penge for at sælge fri software. Prisen må man selv bestemme, men man må som tidligere nævnt ikke forhindre køberen i at kopiere softwaren og sælge den videre.

Garantier

Hvis man læser sine licensbetingelser til ufri software vil man opdage, at ufri software lige som fri software normalt ikke giver nogen garantier. Men præcis som med ufri software kan du til fri software købe dig til en garanti. Forskellen og fordelene ved fri software er, at forskellige software-leverandører kan konkurrere, da de alle har programteksten og derfor lige vilkår til at reparere eventuelle fejl.

Mere information

Du kan lære mere om fri software her:

<http://www.gnu.org/philosophy/free-sw.html> – Fri software definitionen.

<http://www.linux.dk> – Linux i Danmark.

<http://www.bsd-dk.dk> – BSD i Danmark.

Fri software

- en hurtig indføring i tankerne bag fri software

I folderen beskrives, hvad der karakteriserer fri software, hvordan fri software udvikles, hvordan man tjener penge på fri software samt hvilke garantier der gives.

Softwarens frihed

Fri software (også kaldet Open Source software) er software, der opfylder 4 frihedskrav:

- Retten til at bruge softwaren
- Retten til at kopiere softwaren
- Retten til at se, hvordan programmet virker (dette kræver adgang til programteksten)
- Retten til at ændre softwaren

Disse krav kaldes Fri Software Definitionen (FSD), og er indarbejdet i forskellige licensbetingelser. De mest brugte licensbetingelser inden for fri software er GPL og BSD.

Licenser

GPL

GNU General Public License (GPL) opfylder FSD. GPL kræver, at ændrer man i softwaren og derved laver et afledt værk, så må dette værk kun distribueres under GPL. Som eksempel kan nævnes, at kernen i Linux er under GPL.

BSD

Berkeley Software Distribution (BSD) opfylder FSD, men i modsætning til GPL, kræves det ikke, at afledte værker også skal være under BSD-licensen. Det er derfor lovligt at ændre software under BSD-licensen og indbygge det i ufri software (så som Microsoft Windows). Som eksempel kan nævnes, at kernen i FreeBSD er under BSD-licensen.

Som tommelfingerregel kan man sige, at ønsker man at ens software skal bruges af flest mulige, så skal man udgive det under BSD-licensen. Hvis man ønsker, at man selv får glæde af andres rettelser og udvidelser, så skal man i stedet vælge GPL.

Udvikling af fri software

Starten af et fri softwareprojekt sker ofte som følge af, at en programmør har et problem, han skal have løst. Lad os kalde ham Peter. Peter mangler et værktøj til problemet. Han laver derfor et minimal program, som løser hans problem – mere eller mindre godt. Dette program udgiver Peter så under en fri licens (f.eks. GPL) og lægger det til fri download via Internettet.

Hvis andre har samme problem, kan de nu hente Peters program og køre det. Hvis de finder fejl, kan de rapportere dem til Peter. Da brugerne har programteksten, kan de, hvis de er avancerede brugere, måske endda indkredse fejlen, og hvis de er programmører, så kan de lave en fejlrrettelse til Peter. Peters program er derved blevet bedre uden at Peter selv har skullet bruge tid på at finde fejl eller lave fejlrrettelse.

Som bruger giver desuden en tilfredsstillelse, at man i næste version af programmet kan se, at "ens" fejl er rettet.

Brugeren kan være en privat person, men kan lige så nemt være en ansat hos en virksomhed, som får løn for at løse det samme problem, som Peter havde. Da den ansatte får hjælp fra Peter til at løse sine problemer, kan der derfor være god økonomi i at benytte fri software, idet alternativet ville have været at udvikle hele softwaren selv.

Der er dog områder, hvor fri software-udviklingsmodellen ikke virker. Det er inden for software, der har en begrænset levetid eller som har et meget begrænset marked. Spil har en begrænset levetid og vil normalt ikke kunne udvikles som fri software. Programmer, som kun er 2 konkurrerende virksomheder er interesserede i, vil normalt heller ikke kunne udvikles som fri software.

At tjene penge på fri software

Hvis man udvikler til sig selv kan man altså spare ressourcer, ved at lade udviklingen foregå som fri software. Hvis man ikke

Eksempler på softwarepatenter

Det er som lægmand ikke muligt at afgøre, hvorvidt software indeholder softwarepatenter. Patenterne spænder bredt, og om nogle af patenterne vil man mene at det kan man da ikke patentere. Derfor er det sandsynligt, at mange af de programmer, som man bruger idag, uden hverken brugerens eller programmørens vidende krænker softwarepatenter.

Et eksempel på et softwarepatent kan formuleres som følgende:

```
if år > 30 then år = år + 1900
else år = år + 2000
```

Dette er en måde, hvorved man kan repræsentere et årstal omkring et århundredeskifte med 2 cifre: Tallet 72 er 1972 og tallet 01 er 2001. Det blev brugt flittigt ved løsning af år 2000-problemet. Dette er patenteret i USA og blevet prøvet ved en domstol.

Et patent, som gælder i Danmark, er f.eks. MP3. Har man en MP3-afspiller, som man bruger erhversmæssigt (f.eks. i en virksomhed), så er man pligtig til at betale over kr. 100.000 årligt eller kr. 400.000 som et engangsbeløb i royalties for patentet[3].

Gør din indflydelse gældende

PLS/Rambøll lavede sidste år en undersøgelse blandt danske virksomheder, hvor de fleste ikke vidste noget om softwarepatentering. Du kan derfor være med til at skabe opmærksomhed om emnet. Tal med dine kolleger. Spørg din overordnede, om I har en forsikring. Deltag i debatten på [sslug-itpolitik](http://www.sslug.dk/tilmeld)[1]. Underskriv den elektroniske underskriftsindsamling[2]. Afhold møder til oplysning om softwarepatenter – vi stiller gerne op. Kontakt den politiker, du har mindst mistillid til, og forklar ham, at *du* har et problem.

Læs mere på: <http://www.sslug.dk/patent>
Kontakt os: patent@sslug.dk

[1] <http://www.sslug.dk/tilmeld> – [sslug-itpolitik](http://www.sslug.dk) er en mailingliste, der blandt andet debaterer softwarepatenter.

[2] <http://petition.eurolinux.org> – Elektronisk underskriftsindsamling

[3] <http://www.mp3licensing.com/royalty/swdec.html> – Pris for licens

Betaler du nok for din software?

Softwarepatentering kan gøre, at du får en uventet efterregning på din software. Det er et emne, som de fleste ikke mener berører dem. Man hører udtalelser som: *'Jeg krænker jo ikke nogen patenter'* eller *'Jeg har betalt for min software'*. Vi vil med denne folder prøve at anskueliggøre at softwarepatentering berører langt flere end blot softwareudviklerne.

Privatperson

Som privatperson har du ikke grund til at frygte softwarepatenter direkte, da patenter handler om erhvervsmaessig anvendelse. Dog kan du mærke det indirekte, da patenter er statstilidte monopol, og monopol giver ofte højere priser, så der kan være en risiko for dyrere software.

Virksomhed

Hvis man benytter software erhvervsmaessigt og softwaren indeholder et patent, så er der tale om en patentkrænkelse. Krænkeren er den, som udnytter patentet erhvervsmaessigt, og det vil altså sige virksomheden, som benytter softwaren. Patentholderen vil derfor kunne sagsøge en virksomhed for patentkrænkelse, hvis virksomheden bruger software, som indeholder patenterede ideer.

Hvis man har betalt for softwaren, så bliver man ikke automatisk bedre stillet. Således skriver f.eks. Microsoft, at de normalt hverken vil betale ens sagsomkostninger eller evt. erstatning, hvis man bliver sagsøgt for patentkrænkelse som følge af at have brugt deres produkter. Hvis man har specielle licensaftaler med Microsoft, så vil de dog kunne friholde en for strafansvar.

Man kan forsikre sig mod softwarepatentsøgsmål. Præmien for sådanne forsikringer starter ved kr. 250.000 pr. år.

IT-virksomhed

Som IT-virksomhed har man naturligvis de samme problemer som andre virksomheder, men man har desuden en række andre problemer. Et af disse er, at ideer, som man selv har udviklet, kan vise sig at være patenterede. Benytter man disse ideer erhvervsmaessigt, så risikerer man at blive sagsøgt af andre.

IT-virksomhed med ønske om

softwarepatenter

Er man en virksomhed, der agter at udtage softwarepatenter, så skal man have gjort sit hjemmearbejde. Et typisk stykke software er idag opbygget af over 100 moduler. Et af disse vælger man måske selv at patentere, mens andre har patenteret andre moduler. Normalt vil det betyde, at man krænker patentet på flere moduler

end man selv har patent på. Man skal så betale royalties for disse moduler, mens man kun opnår royalties for et modul.

Hvis ens modul er genialt og vil blive brugt utroligt mange steder, så kan dette være en god ide, men ser man på hele branchen under eet, så kan *alle* jo ikke tjene på det. Som gennemsnitsbetragtning for hele branchen, vil der være tale om en udgift.

Et af målene med patenter skulle være at beskytte den lille opfinder. Hvis man patenterer et genialt softwaremodul, men i hele programmet (altså de over 100 moduler) kommer til at krænke en IT-gigants softwarepatenter, så vil IT-giganten kunne kræve enten royalties eller krydslicensiering. Royalties kunne være 2% af omsætningen pr modul, hvilket hurtigt kan betyde at ens fortløeneste svinder ind til ingenting. Med en krydslicensieringsaftale vil IT-giganten kunne konkurrere dagen efter. Det er med andre ord svært at se, hvordan den lille opfinder bliver beskyttet.

IT-gigant

Som IT-gigant har man allerede idag en bunke softwarepatenter. De er rigtigt rare at have, idet man kan stoppe konkurrenter ved at slæbe dem for retten i en patentsag. Hvis konkurrenten er lille, vil man kunne holde retssagen så længe, at de bukker under som følge af retsomkostningerne. Hvis konkurrenten er stor, så kan man lave en krydslicensieringsaftale, hvorved man får lov til at benytte sin konkurrents patenter. Som IT-gigant vil man derfor aldrig komme til at betale royalties.

Patentadvokat

Softwarepatenter er et næsten uopdyrket marked i Danmark. Der er rige muligheder for at tilbyde sin assistance – enten ved at hjælpe en virksomhed med at søge et patent, ved at hjælpe med at sagsøge for patentkrænkelse eller ved at prøve at få kendt en konkurrents patent ugyldigt.

Erfaringen viser, at der bliver udstedt patent på software-algoritmer, som allerede var kendte på ansøgningstidspunktet eller som er indlysende simple. Disse softwarepatenter vil blive kendt ugyldige ved en retssag, men der skal jo nogen til at føre disse retssager, og som patentadvokat vil der være rig mulighed for at få sin del af kagen.

Siden sidst

Djævelsk

DKUUGs sekretariatsmedarbejder Hanne Villman står ikke i ledtog med djævelen, som ellers kunne forledes til at tro hvis dette billede taler sandhed. Den lille røde BSD-„djævel“ er hendes søn, Nicklas, og han var klædt ud til narrestreger, da han og Hanne deltog i LinuxForum 2001 for nylig. Ja, hvis det er den djævel man kan risikere at løbe ind i en skønne dag, så er det bekendtskab måske ikke så „kysende“ ...

Fotograf: Phil fra BSD

Succes

„Det gik helt vildt godt på NTI2001“, siger DKUUGs formand Ulf Nielsen. „Vi fik talt med mange som er interesseret i DKUUG, så alle vores brochurer blev revet væk, og vi har en lang liste på personer, der gerne vil have tilsendt vores velkomstpakke. Ja, man er ved at se lyset derude i verdenen omkring Open Source. Godt gået og tak til alle der hjalp til på messen, hvor DKUUG, SSLUG og BSD-dk sammen havde en stand, der skulle være med til at udbrede kendskabet til fri software.“

Testosteron-maskiner

Hvis der er nogen der en sen aften zapper over på TV Zulu, kan man risikere at støde ind i det dårekistegale program „Robot Wars“, hvor kåde teknikinteresserede udkæmper en kamp på liv eller død med deres hjemmestrikkede fjernstyrede gladiator-robotter. Der er ikke sparet

på detaljerne, som sikrer at robotterne kan skære deres modstandere i småstykker, smelte dem med ildspyende, flænsende, motorsavstakkede hoveder eller mase dem ned i huller med helvedes ild. Alle Linux-entusiaster kan nu se frem til en robot, der har Linux-teknologi i bugen. Ifølge TuxBot programmør Eric Molitor, Team TuxBot, vil hans robot „Violator“ være klar til konkurrence indenfor de næste tre måneder.

Foto: fra Internettet

Dansk FreeBSD support

catpipe Systems ApS - Danmarks første FreeBSD support og service center åbnede den 1. juni. FreeBSD er den teknologi, der driver sites som Yahoo, ISP'ere som Cybercity og organisationer som Orange A/S. catpipe Systems ApS fokuserer på BSD teknologien som forretningsområde og leverer løsninger på denne platform. Blandt andet: rack monterbare servere præinstalleret med FreeBSD, service og support kontrakter på servere med FreeBSD, co-location på FreeBSD, system integrering og infrastruktur baseret på FreeBSD, undervisning og foredrag om FreeBSD, netværksmonitoring og sikkerhed.

Er Linux en sygdom?

Så er Microsoft ude med riven igen. Til den amerikanske avis Chicago Sun-Times har Microsoft topchefen Steve Ballmer sagt, at Linux er som cancer og inficerer alt hvad den rører ved. Dog medgiver han, at Linux får Microsoft til at være vakse ved havelågen: „Det er god konkurrence, som tvinger os til at være innovative. Det tvinger os til at begrunde vor prissætning og de værdier vi leverer.“ Er rønnebærrene sure, eller hvad?

Den nye økonomi - frihedsøkonomien

AfOleTange
linux-kurser.dk

Internettet er ikke „den nye økonomi“. Den virkeligt nye økonomi er frihedsøkonomien, hvor forbrugerne gives en reel frihed til at bruge de varer, som de har betalt for, uden at skulle ligge under for leverandørens bestemmelser.

I de seneste år har mange talt om „den nye økonomi“ som om det revolutionerende var at flytte den kendte økonomi over på et nyt medie, Internettet. Men dette er jo netop blot den gammelkendte økonomi på et nyt medie og ikke i sig selv større omvæltning af de eksisterende måder at drive forretning på. Den store omvæltning ligger et andet sted og står for en stor dels vedkommende stadig foran os. Men vi kan se de spæde tegn på økonomien hist og her. Der hvor den tydeligst træder frem er inden for software. Her er fri software blevet en spiller, som er begyndt at få væsentlig betydning. Det mest kendte eksempel inden for fri software er operativsystemet Linux.

Fri software

Filosofien bag fri software baserer sig på tanken om, at software ikke er en produktionsindustri men en serviceindustri. Dette er tydeligt at se, hvis man ser på, hvor pengene er i softwareindustrien. Det er forholdsvis få penge, der bruges på nyudvikling og distribution, mens hovedparten af udgifterne går til opsætning og vedligeholdelse af eksisterende systemer, uddannelse, administration og konsulentonorarer. Flere virksomheder foretager også deres egen interne udvikling af software. Software, som ikke er virksomhedens marked og som sandsynligvis aldrig vil blive solgt, idet den vil koste alt for mange ressourcer at markedsføre og sælge. Hvis flere virksomheder udvikler den samme software til internt brug, vil der være ressourcer at spare, hvis softwaren kun bliver udviklet een gang. Det er

denne besparelse, som fri software lever højt på. Ved at gå sammen om at lave det samme stykke software til internt brug, kan man spare ressourcer og derfor reducere sine IT-omkostninger.

For at sænke omkostningerne til administration og distribution, lader man software være fri, så enhver har lov at benytte den og forbedre den. Ved at lægge den frit tilgængelig på Internettet, så kan andre også finde den via søgemaskiner. Man kan kræve at eventuelle forbedringer også skal være frie, og er man heldig, tager andre softwaren og forbedrer den. Da de er forpligtet til at gøre ændringerne frie, så har man pludselig fået sit interne system forbedret uden omkostninger for een selv. Det giver derfor god mening at forære softwaren væk. Og dette - altså friheden og dermed foræringen - er den virkeligt nye økonomi.

Andre markedsområder

Som nævnt er softwaren kun starten. Og vi begynder at se den spæde start på, at filosofien bliver adopteret på andre områder: Bøger, musik, fotos og hardware.

Frie bøger

Som eksempel på en fri bog kan nævnes SSLUGs bogserie om Linux. SSLUG er en brugergruppe og de har i samarbejde skrevet en række bøger om, hvordan man benytter operativsystemet Linux. Bidragsyderne til bogen spænder fra idealister, der gerne ser filosofien udbredt, over almindelige brugere, der synes sproget i bøgerne er for dårligt formuleret, til kursusudbydere, der har brug for et kursusmateriale til deres undervisning. Da SSLUG ikke har en direkte økonomisk interesse i at sælge bøger, så giver det god mening at lade andre frit hente indholdet af bøgerne via Internettet. Frem af dette er opstået en følgeindustri, nemlig trykning af bøgerne. Nogle læsere vil hellere læse en trykt og indbundet bog end at læse bogen på nettet eller på nogle løse A4-ark, og de betaler derfor for en bog, til trods for at de kunne have hentet indholdet gratis på nettet.

Fri musik

Ukendte musikere har også opdaget styrken ved at udgive fri musik. På Free-music.com har kunstnere lagt deres værker til fri afbenyttelse. Som ukendt musiker kan man ikke få sin musik ud gennem pladeselskaberne, og da man har svært ved at få spillejobs uden at være kendt, så giver det en billig reklame at forære prøver på sin kunnen væk under en licens, der tillader distribution, men kræver kreditering af kunstneren.

Frie fotos

Inden for fotografien har princippet været kendt længere: Fotografer kan hyres til at tage billeder, hvor opgavestilleren får billederne under en licens, der frit tillader enhver brug, så længe fotografen krediteres. Dette benytter fotografen Hans Schou sig bl.a. af. Da han bliver aflønnet for sin forbrugte tid, så opnår han en gratis eksponering jo mere billederne bliver brugt. Reklamen giver flere opgaver, og jo flere opgaver han har desto højere pris kan han tillade sig at tage. Det giver derfor god mening at ikke at begrænse brugen af billederne.

Fri hardware

Det europæiske rum agentur ESA har udviklet en processor til brug i rummet. De skal selv bruge processoren og har ikke nogen ambitioner om at producere den selv for at sælge den til andre. De har derfor givet tegningerne til processoren fri. En fri processor betyder, at man vil kunne lave elektriske apparater billigere. Processoren vil f.eks. kunne benyttes i en videomaskine, en bil eller en clockradio. Enhver kan frit forbedre processoren, så den passer bedre til et givent apparat. ESA kræver dog, at ændringerne også bliver givet fri. Hvis det sker, så kan ESA måske bruge denne forbedring og har derved sparet ressourcer til research.

Frihed på andre områder

Der kan ikke være tvivl om, at vi kommer til at se mere til denne frihedsøkonomi. Det kommer til at være inden for områder, hvor fremstillingen af

originalen måske koster ressourcer, men hvor kopieringen ikke koster noget. Ligesom det giver god mening inden for fotografien, tror jeg at frie film vil dukke op - det er allerede muligt gratis at se visse film på nettet, men jeg mangler endnu at se dem udgivet under en licens, der lovliggør kopiering og ændring.

Biotech bliver et andet område, hvor frihedsøkonomien får stor indflydelse. Det bliver hele tiden billigere og billigere at lave genmodificering. Gener kan beskrives som en række tegn, som kan sendes som en email - man kunne kalde det den digitale opskrift. Det varer ikke længe før det bliver økonomisk overkommeligt for selv mindre virksomheder at bygge et hvilket som helst gen ud fra en digital opskrift. Genet kan have nogle gode egenskaber, som man kombinerer med andre gode egenskaber - på samme måde som softwaredele kan kombineres med andre dele og give nye programmer. Hvis man kan hente dele af digitale opskrifter på nettet, så kan man kombinere dem til lige dét gen, man har brug for. Da de digitale opskrifter kan kopieres uden ressourcer, vil frihedsøkonomien med tiden også slå igennem her.

Taberne i frihedsøkonomien bliver de fordyrende mellemlid og de, som konkurrerer med ufrie produkter. Hvis de skal kunne overleve i frihedsøkonomien, så bliver de nødt til at sælge forbrugerne noget, som de ikke kan få frit. Det vil blive sværere og sværere, når forbrugerne først får smag for friheden.

Mere information på:

<http://cvs.sslug.dk/linuxbog>
<http://www.free-music.com>
<http://www.fotograf.schou.dk>
<http://www.estec.esa.nl/wsmwww/leon>
<http://www.spectrum.ieee.org/WEBONLY/resource/may01/spea.html>

Software Patents vs. Free Software

Af Bruce Perens
Oversat af Anne
Østergaard,
Bestyrelsesmedlem i
Skåne Sjælland Linux User
Group med hjælp fra
Carsten Svarneborg, E.
Sjørund og Hanne
Munkholm på
SSLUGs it-politikliste.

Der har været skrevet en del i pressen om mine aktiviteter i forbindelse med softwarepatenter og om det topmøde om Free Software og lovgivningen, jeg har indkaldt. Eftersom pressen er tilbøjelig til at simplificere tingene og somme tider misforstår dem, er tiden nu inde til, at jeg skriver om situationen omkring softwarepatenter og Free Software med mine egne ord.

De originale patentbreve var kongens ordre. Disse tidlige juridiske dokumenter blev ofte brugt til at give særlige privilegier til kongens venner. Mange patentbreve gav et monopol til at udøve et bestemt erhverv i en bestemt familie, i al evighed. Alle andre, der gik ind i det samme erhverv, ville trods kongens ordre, så af med deres hoveder!

U.S.A. er vigtig for denne diskussion, fordi det er softwarens- og forretningsmetodepatenternes oprindelsesland. De fleste andre lande tillader ikke patent på den slags ting, selv om visse selskaber laver lobbyisme for at ændre på dette. U.S.A.'s lovgivning, der udspringer af „British Common Law“, har bibeholdt patentet, skønt i en mere begrænset form end den måde kongen brugte dem på. De Forenede Staters forfatning fastslår:

„Kongressen skal have magt til ... at fremme udviklingen inden for videnskab, kunst, teknologi, litteratur og så videre, ved for en begrænset tidsperiode at begrænse eneretten for forfattere og opfindere til deres respektive værker og opfindelser.

Dette er hele eksistensberettigelsen af U.S.A.'s copyright- og patentsystem. Begge eksisterer for at fremme udviklingen inden for videnskab og de brugbare kunstarter: teknologi, litteratur og så videre. Hvis patent- og copyright- systemet ikke fremmer udviklingen, er de ikke i overensstemmelse med forfatningen. Bemærk, at forfatningen også siger i et begrænset tidsrum. Patent- og copyright er bestemt til at udløbe hvis de ikke gør det, er det i strid med forfatningen.

Så vi bør overveje, hvorvidt softwarepatenter rent faktisk fremmer udviklingen, eller om de måske endog modvirker den. Mærkeligt nok er der ikke noget håndgribeligt bevis for, at software- og forretningsmetodepatenter fremmer udviklingen. Der synes ikke at være nogle gode videnskabelige studier om dette emne.

U.S.A.'s patentsystem belønner opfindere med et tidsbegrænset monopol på deres opfindelse til gengæld for fuld offentliggørelse af opfindelsen. Dette formodes at anspore opfindere til at offentliggøre deres arbejde i stedet for at hemmeligholde det. FS (Free Software) modellen synes at være en bedre måde at få folk til at offentliggøre deres software- idéer end en monopolbevilling. Måske er alene dette tilstrækkelig grund til at foretage en fornyet, kritisk undersøgelse af idéen omkring softwarepatenter.

Når et patent udløber efter 20 år, bliver opfindelsen frit anvendelig for offentligheden, hvilket bevirker, at den er alles ejendom. Derfor kan du anvende princippet bag et udløbet patent gratis. Du behøver ikke at betale afgift til opfinderen. Du har kun tilladelse til at patentere noget, som du rent faktisk selv har opfundet, og som ikke har været offentligt brugt eller offentliggjort før. I U.S.A. får du 1. år efter din opfindelse til at indgive din ansøgning. Der er store straffe for at lyve i ansøgningen for eksempel ved at forfalske datoen for opfindelsen.

Store firmaer, som for eksempel Hewlett Packard anvender for det meste deres patenter defensivt. Eftersom store firmaer ved, at andre firmaer vil ansøge om patenter og derefter sagsøge for patentkrænkelser, så ansøger et firma, der ønsker at forsvare sig selv også om patenter for at bruge dem imod sine konkurrenter. Dette skaber en détente = (* (politisk) afspænding) mellem firmaet og dets konkurrenter- hvert af firmaerne kan sagsøge det andet på samme vis - og derfor lader begge være med at gøre det.

De konkurrerende firmaer indgår almindeligvis en krydslicensaftale- som går ud på at man udveksler licens på alle hinandens patenter. Hvert firma ophæver på den måde det andet firmas muligheder for at sagsøge for at bryde dets patenter. Store firmaer har almindeligvis krydslicensaftaler med mange andre store firmaer, inklusive dets egne konkurrenter, og dermed er deres magt til at sagsøge hinanden for patentkrænkelser ophævet.

Eftersom de store firmaers patenter alle bliver brugt til at ophæve hinanden, så har disse patenter faktisk ingen værdi for firmaerne. Hvorfor så beskæftige sig med patenter i det hele taget? Jeg tror, at den primære årsag er et udslag af détente*. Hvis du stopper med at forholde dig defensivt før de andre gør det, taber du. Hvis et stort firma stoppede med at indgive ansøgning om nye patenter, ville de andre firmaer ikke længere have nogen begrundelse for at indgå krydslicensaftaler med det firma, og så ville de andre firmaer begynde med at anlægge patentkrænkelseretssager.

Der er nogle få andre årsager til at store firmaer fortsætter med at indgive patentansøgninger; nogle af dem ønsker at bruge dem til at bekæmpe en konkurrent, der ikke har krydslicensaftaler, for eksempel en udvikler af Free Software som skriver et konkurrerende program. Nogle af dem anvender patenter til at give investorer det indtryk, at firmaet har store aktiver.

Men det overvejende flertal af softwarepatenter, nogle siger så mange som 95% af dem, er faktisk ugyldige på grund af prior art. Prior art betyder, at en anden tidligere har opfundet det samme og har offentliggjort eller røbet opfindelsen på en eller anden måde, og på den måde umuliggjort alle fremtidige patenter på den opfindelse.

Fordi softwarepatenter så ofte er ugyldige, bliver investoren bedraget. Når jeg har taget dette op over for firmaer, der leder efter en investering og opregner deres patenter som væsentlige aktiver, får jeg ofte det svar, at ja, vi ved, at det er et problem for softwarepatenter generelt, men vores kan håndhæves. Ja, den er god med jer!

Så hvem profiterer på alt dette, hvis ikke de store firmaer? Ikke de små og individuelle opfindere, de har ikke råd til at håndhæve retten til at tjene på deres egne patenter. Systemet giver arbejde til en masse patentadvokater, men koster firmaer milliarder hvert år. Det kan også give arbejde til videnskabelige forskere, fordi firmaer sponsorerer forskningsafdelinger, så de kan have en stadig strøm af nye opfindelser, som de kan ansøge om patenter for.

Selvfølgelig er det en god ting at få firmaer til at sponsorere forskning, og du kan måske endda sige, at det retfærdiggør patentsystemet. Men ville det ikke være bedre, hvis pengene blev anvendt til gavn for firmaet og dets kunder snarere end til at skaffe ammunition til et evigt dødvande af en patentkrig?

Ville det ikke være bedre, hvis opfindelser gjort af offentligt finansierede forskningsorganisationer så som universiteter blev i det offentlige rum, fordi det offentlige har betalt for dem? I stedet bliver der udtaget patenter, som bliver solgt. Nogle universiteter hævder, at de er nød til at sælge disse patentmonopoler, for ellers kan de ikke lokke nogen til at udvikle deres idéer forretningsmæssigt. Selv om dette er en tvivlsom påstand, tillader en lov i U.S.A., patentering som en del af teknologioverføringen af offentligt finansieret forskning.

En ny trend over det sidste tiår har været en ny form for parasitfirma, der kun lever af at sagsøge andre virksomheder. Parasitterne opkøber patenter og starter så patentkrænkelssøgsmål mod andre firmaer, der har dybe lommer og en masse at miste. Parasitterne tilbyder licensaftaler mod betaling af nogle få ti- eller hundrede tusindtals dollars, mod en omkostning for offeret på millioner for at forsvare sig selv i en retssag.

Ofrene giver almindeligvis op og betaler licensomkostningen, også selv om de måske til slut kunne have bevist i retten, at patentet var ugyldigt. Så dette er et andet kæmpedræn i firmaformuer forårsaget af patentsystemet. Parasitter indgår ikke krydslicensaftaler, så de repræsenterer en af de værste former for anstødelig brug af patenter.

Krydslicensforsvaret fungerer fint, hvis man har en masse patenter at anvende som ammunition, som et stort firma kan have, men Free Software samfundet har kun en håndfuld patenter, som ejes af en håndfuld private udviklere, og ender derfor med at blive de uskyldige tilskuere, der skades af giganternes krig. Eftersom det koster ti- eller hundredtals dollars i retsomkostninger at fremtvinge håndhævelsen af et patent, der kan håndhæves, regner vi ikke med at skaffe mange flere af dem. Så stryg krydslicensforsvaret for nærværende.

Eftersom de fleste software- og forretningsmetodepatenter rent faktisk er ugyldige, hvorfor beviser vi så ikke bare dette i retten? Det koster ofte millioner af dollars og år af tid for at vinde en enkelt patentretssag. Jeg kender ikke ret mange Free Software- udviklere, som har råd til at kæmpe, ikke en gang for et enkelt patent, og vi konfronteres med hundrede tusinder af dem.

Nå, hvorfor reparerer vi så ikke bare patentsystemet? Ja, den bedste måde at ordne det på, kunne simpelt hen være fuldstændigt at befri os fra software- og forretningsmetodepatenter, men de fleste af forslagene til at forbedre patentsystemet prøver simpelt hen kun at gøre patentsystemet en lille smule bedre. For eksempel er der planer om at udstyre patentundersøgere med mere prior art, så de vil kunne afslå flere af de ugyldige patenter, men ikke nær nok til at løse problemet. Sådanne løsninger kan kun blive betragtet som midlertidige og er et dårligt forsvar for, at vi skal klare os igennem, indtil vi virkelig kan løse problemet.

Mulige argumenter for at dræbe software- og forretningsmetode patenter:

Selvfølgelig er der argumentet om at software- og forretningsmetodepatenter ikke fremmer videnskaben og de brugbare kunstarter, og derfor er imod forfatningen. Et andet argument er, at softwarepatenter alle hviler på brugen af et alsidigt stykke hardware, som vi kalder en computer, og at computeren som et stykke hardware er den eneste del, der skulle have været patenteret.

Et andet argument er, at en 20-årig periode for softwarepatenter faktisk er meget længere end opfindelsens praktisk anvendelige levetid. Dette strider imod det forfatningsmæssige krav om, at patenter kun skal gælde for en begrænset periode, fordi opfindelsen er så forældet, at den ikke har nogen tilbageværende værdi på det tidspunkt, hvor den frit kan anvendes af offentligheden, os alle.

Det er let at se dette, fordi en generation af computerteknologi kun dækker over få år.

Tyve år er en uendelighed sammenlignet med hastigheden på computer-teknologiuudviklingen eller levetiden på et computerprodukt.

Et argument mod forretningsmetodepatenter er, at det monopol, det kan skabe på en speciel form for forretning, kunne udgøre en overtrædelse af monopollovgivningen.

Et indlysende argument mod at acceptere patenter på software- og forretningsmetoder i andre lande end U.S.A er, at dette vil udgøre en afgift til U.S.A. Disse lande ville bare tage alle deres patentafgifter og sende dem til U.S.A., hvor software- og forretningsmetodepatentejerne findes i dag.

Men det bedste argument for denne afhandling er, at softwarepatenter blokerer for udviklingen af Free Software. I dag er det et irritationsmoment, i morgen kunne det blive meget værre.

Der er firmaer, der ser Free Software specielt GNU/Linux som en indtrænger, der skal skydes ned, en konkurrent, der skal uskadeliggøres. Nogle af disse firmaer har forøget hastigheden med hvilken de ansøger om nye patenter. Det er ikke umuligt, at disse firmaer og deres forretningspartnere kunne starte med at gå efter udviklere af Free Software, en masse, med patentkrænkelssøgsmål. Eftersom ingen af os i princippet kan få råd til at forsvare os selv, ville de fleste udviklere blive tvunget til at opgive, trække deres software tilbage, og slutte med at deltage i udviklingen af Free Software. Vi må have et forsvar klar, før den dag kommer.

Ironisk nok, er nogle af disse patentindehavere det frie softwaresamfunds egne partnere, firmaer som IBM og HP, som aggressivt har inkorporeret GNU/Linux i deres forretningsplaner og forventer betydelig indtjening fra dette inden længe. Det siges, at IBM har 10 % af softwarepatenterne, og HP er en af de største patenthavere generelt. Det er vigtigt for os at starte en dialog med disse og andre partnere. Det er derfor, jeg har indkaldt til

et topmøde om Free Software og lovgivningen. Softwarepatenter vil være et heldagsemne, med The Digital Millennium Copyright Act (DMCA), Uniform Computer Information Transactions Act (UCITA), licensret, og alle andre juridiske emner bliver dækket den følgende dag. Uheldigvis er dette ikke et offentligt møde. Da han blev spurgt, svarede Richard Stallman at, at invitere et offentligt publikum til en forhandling er ikke den bedste måde at nå frem til en aftale. Imidlertid inviterede jeg et stort udvalg af Free Software repræsentanter, som tilsammen dækker alle vore synspunkter, og jeg vil invitere et par stykker mere.

Mødet vil simpelt hen blive en diskussion og en forhandling, intet af det er hugget i sten, men der er et par ting, som de frie software udviklere sandsynligvis vil spørge efter. For eksempel, vil vi nok kræve en vis forsikring om, at vore forretningspartnere ikke vil sagsøge os. Da Eric S. Raymond og jeg spurgte en repræsentant for IBM for nylig, var svaret, at vi vil ikke forfølge vore patentrettigheder mod udviklere af Open Source. HP har heller ikke sagsøgt nogen af os, selv om de heller ikke har udtalt deres holdning i så mange ord. Men måske fortjener Free Software udviklere, IBM' s, HP' s og andre firmaers entusiastiske partnere en lidt mere formel forsikring om denne policy og dens fortsættelse.

Et andet emne, vi sandsynligvis vil drøfte, er, hvordan vi kan forsvare en Free Software udvikler, når han eller hun bliver sagsøgt for patentkrænkelser. Det vil nok være fair at spørge vore partnere, som har meget dybere lommer end vore, om at hjælpe med til at rejse en fond til vores forsvar med en organisation som Free Software Foundation (FSF) eller Electronic Frontier Foundation (EFF). Måske skal vi tage hvert enkelt søgsmål op efterhånden som det bliver aktuelt? Med DeCSS retssagerne, fandt vi, at EFF kan forsvare mindre end én sag pr. år. Vi kommer til at behøve mere end det.

Eftersom vor software har vist sig så nyttig og effektiv i vore partneres firmaer, tror jeg, at et Free Software firma vil forhandle ud fra en stærk udgangsposition. Vi har bevist vores værdi over for vore partnere, og nu fortjener vi at få at vide, hvor langt de er villige til at gå for os. Forhåbentlig vil dette vise sig under diskussionen på topmødet.

Som du kan se, har vi en masse at tale sammen om både på topmødet og i det Free Software samfund i almindelighed. Mødet bliver afholdt den 31. august til den 1. september i San Francisco, umiddelbart efter Linux Verdenskonferencen samme sted. Derfor vil mange af nøglepersonerne være i byen. HP har generøst lovet nok midler til at dække mødefaciliteter og forplejning og til at dække nogle af udgifterne ved rejse og overnatningsomkostninger for nogle af de Free Software repræsentanter, som ikke kan selv kan betale for deres rejse. HP siger, at de er villige til at have flere ligeværdige med- sponsorer, så konferencen ikke vil se ud til at være hovedsageligt et HP arrangement. SSC har lovet at dække udgifter til rejse og logi for Richard Stallman, og andre med-sponsorer vil antagelig melde sig før mødet.

Jeg håber, at jeg har fået ryddet nogle misforståelser af vejen, om hvad jeg har arbejdet på, hvis denne artikel har været lærerig for dig, har det ikke været forgæves.

Selvfølgelig er jeg åben over for dine idéer. Hvis du har kommentarer eller spørgsmål, så skriv bare til mig på <bruce (at) perens.com> eller brug det telefon nr., der står på min hjemmeside.

*Mangetak
Bruce Perens*

[i] Fri software, åben kildetekst er det modsatte af proprietær software, lukket kildetekst.

Dilbert

EU-penge til forskning og udvikling af Free og Open Source software

Af Anne Østergaard
Bestyrelsesmedlem i
SSLUG

EU-kommissionen har afholdt informationsmøde om mulighederne for at søge EU-støtte til forskning og udvikling af free/open source software under de såkaldte rammeprogrammer.

Informationsmødet om næste ansøgningsrunde for EU-støtte fandt sted fredag den 18. maj 2001 i Bruxelles. Der var ca. 80 deltagere fortrinsvis fra Frankrig, Belgien, Tyskland, UK, Italien, Grækenland og Spanien. Holland, Luxembourg og Danmark havde hver een repræsentant med. Det virker mærkeligt, at de øvrige nordiske lande slet ikke deltager. Endog Norge og Island m. fl. kan være med efter reglerne på grund af disse landes aftaler med EU. Men det kommer nok. Der var på mødet mindst 40 forhåndspræsentationer af projekter hver af 2 minutters varighed.

Open Source Shakespeare

Der var en meget stor spredning af idéer og projekter. Flere projekter havde forbindelse til universiteter og andre forskningsmiljøer og andre til større og mindre softwarefirmaer. Desuden skal der være tale om projekter, som ellers ikke ville kunne gennemføres. Projekterne skal have en vis varig anvendelsesværdi for andre i fællesskabet og gerne have deltagere fra flere europæiske lande. Et interessant projekt (der måske ikke opnår støtte her) var at lægge

Shakespeares samlede værker ud på nettet som open source. En rigtig fin og sympatisk idé, der forhåbentlig vil få støtte fra en række fonde. Nogle projekter gik på udviklingsplatforme til e-learning og andre var om udviklingssystemer for telekommunikationsapplikationer. Et belgisk projekt gik ud på at sikre identiteten af patientinformationer ved journalføring og overførelse af data. Et andet formål med mødet var at bringe kreative folk sammen med henblik på at skabe bilaterale kontakter.

Eftermiddagen var afsat til bilaterale møder mellem deltagerne, og jeg kan forsikre, at samtalerne gik livligt for sig. Mødet ville ingen ende tage og det på en fredag aften. Hvis hver præsentation fik respons fra omkring fem andre personer, der havde supplerende idéer eller kendte nogen, man absolut skulle kontakte, kan man virkelig være kommet hjem med „lommerne“ fulde af muligheder for at komme videre.

Forsinket udbetalelse

EU-kommissionen kan ikke hjælpe med at kommentere forhåndsansøgninger, men her kan man få hjælp af andre netværk, af dem, der tidligere har modtaget støttepenge og af sammenslutninger og netværk som for eksempel Eurolinux-Alliance, som blandt andet SSLUG samarbejder med.

Det blev nævnt, at der var ca. 80 ansøgninger pr. call/ansøgningsrunde. Heraf blev der måske udvalgt otte projekter, som opfyldte kravene og som fandtes værdige til støtte. Af disse får 2-3 projekter støtte. Vi taler om ret store støttebeløb.

Det kan ikke svare sig at ansøge for projekter, der „behøver“ mindre end 1 mio. EURO. Der er afsat et totalbeløb på 10 mio. EURO. Der stilles også virkeligt høje krav til ansøgningerne. Penge til kontorhold og telefon dækkes ikke og rejser kun med 40%. Projekterne har en løbetid på 1- 3 år.

Støttemodtagerne må også være forberedt på en vis forsinkelse i udbetalingerne, op til flere måneder i praksis, fordi der skal være tid til kontrol med udbetalingerne af EU-midler. Af denne grund kan det være en fordel at komme fra et større firma eller et universitet, hvor man modtager sin løn løbende under forskningsforløbet.

Frister

EU-Kommissionen vil indkalde til en ny ansøgningsrunde den 15. juni 2001 med ansøgningsfrist den 17. oktober 2001 på den ovenfor angivne hjemmeside: <http://www.cordis.lu/ist/calls/calls.htm>. Fristen skal tages meget seriøst. Ansøgningen skal være rette kontor i EU-kommissionen i hænde den 17. oktober 2001 kl.17.00.

EU-kommissionen udgiver løbende: Software and Services. Newsletter about SW&S technologies. Issue no. 1 af 1. april 2001: <http://www.cordis.lu/ist/ka4/tess>

Der findes en: „IST Programme Advisory Group“ ISTAG: <http://www.cordis.lu/ist/istag.htm> Så vil du vide mere for at forberede dig til denne eller kommende ansøgningsrunder så læs på disse sider. Der ligger virkelig megen viden og mange erfaringer her til din frie anvendelse. Rigtig god oplysningsjagt!

Til slut vil jeg oplyse at EU-kommissionen igen i år afholder IST-konference i begyndelsen af december måned i Stuttgart i Tyskland. Tidligere konferencer i Helsinki i 1999 og i Nice i 2000. Nærmere oplysninger følger senere. Følg med på hjemmesiderne hos blandt andet DKUUG og SSLUG og naturligvis EU-kommissionen. På IST- siden: <http://www.cordis.lu/ist/calls/calls.htm> kan man læse om tidligere ansøgningsfrister m.m. IST står for Information Society Technologies.

Den 21.februar 2001 vedtog Kommissionen det 6. rammeprogram: Sixth Framework Programme for Community RTD. Den fulde tekst kan ses på: <http://www.cordis.lu/rtd2002/fp-debate/cec.htm>

Mødedeltagelsen kom istand som et samarbejde mellem DKUUG og SSLUG.

Vejen til viden om åbne systemer

Portræt af en barfodet veteran

af Hans Arne Niclasen og Kristen Nielsen.

En af de mere farverige fremtoninger ved forrige måneds GUADEC-konference var Liam Quinn, der talte om DocBook. Liam er veteran indenfor UNIX og Open Source, og vi ville høre lidt om hans syn på bevægelsen.

- Velkommen til GUADEC, Liam. Vil du introducere dig selv for vore læsere?

- Gerne. Jeg hedder Liam Quinn og er englænder, men har siden 1990 været bosat i Toronto, Canada. Jeg har programmeret UNIX siden 1981, først i C og siden i VI og har beskæftiget mig med SGML siden 1987. I 1996 kom XML til, men det beskæftiger jeg ikke så meget med mere. Jeg bliver ofte taget for at være Alan Cox og kan efterhånden svare på mange spørgsmål, der egentlig burde være rettet til ham.

- Hvad beskæftiger du dig med nu?

- Jeg er en slags mentor – lærer og guide – indenfor Open Source bevægelsen; især indenfor GNOME, hvor jeg bl.a. har kastet mig over DocBook, der er et vokubular til XML og SGML dokumentation. Jeg har tidligere arbejdet som konsulent for et flyselskab, men de viste sig at være ligeglade med dokumentation, hvilket jeg synes er meget forkert og ikke mindst farligt. Jeg hører ikke hjemme i den verden, og for et par år siden blev jeg opmærksom på Open Source-bevægelsen. Jeg synes egentlig altid, den har været der, for helt tilbage i de dage, hvor man fik UNIX på store bånd, hjalp alle hinanden med patches. Jeg synes, UNIX havde en fed kultur, som heldigvis stadig er der – kun ærgerligt, at UNIX ødelagde så meget for sig selv ved politik.

- Hvor ligger dine computerinteresser?

- Jeg har altid interesseret mig for typografi og kombinerede mit datalogistudium med kalligrafi, da jeg i 1981 tog min eksamen på Warwick University – det var dengang, en hypermoderne matrix-printer kunne udskrive 1 side i sekundet i 144 dpi. Jeg observerede, at GNOME, GIMP og Linux manglede understøttelse af høj-kvalitets printere og at der ikke fandtes programmer som Illustrator, PageMaker eller Quark, så det har jeg sat mig for at gøre noget ved. Jeg har lavet et side-layout program til Linux, der selvfølgelig er Open Source.

- Hvordan har du det med licenser?

- Jeg er i hvert fald ikke så hysterisk som Richard Stallman. Jeg giver stadig ting væk, f.eks. under Barefoot Community License – den kræver, at den, der vil bruge programmet skal gå barfodet en hel dag. Jeg har aldrig hørt om nogen, der har gjort det, og har kun fået et par forespørgsler i årets løb, så det bestyrker mig bare i den opfattelse, at ingen gider læse licensaftaler.

- Hvordan ser du fremtiden for UNIX?

- GNOME har en stor udfordring foran sig. Det er ikke svært at kopiere Windows og Mac, men UNIX er nu engang noget helt andet, og det synes jeg, man skal huske – brugerbasen er forskellig. "Unix desktop" lyder for meget hen ad Windows, jeg synes vi skal kalde det "User interface for Unix".

- Der er lang vej endnu – GNOME 1.2.2. er vel på niveau med CDE eller Open Look i begyndelsen af 90'erne – men vi skal nok nå det. GNOME vil levere et bruger-interface til UNIX, der er kraftfuldt, nemt at bruge og som fungerer i alle lande, og det er fedt at være med til.

Live-stream af foredragene på GUADEC 2 kan nu opleves på adressen <ftp://ftp.dkuug.dk/pub/GUADEC2001/>

Og live-stream fra LinuxForum 2001 kan opleves på adressen <http://stream.linuxforum.dk/>

DKUUG-Nyt er
medlemsbladet for
DKUUG, foreningen for
Åbne Systemer og
Internet

Udgiver:

DKUUG

Fruebjergvej 3,
2100 København Ø.

Tlf: 39 17 99 44

Fax: 39 20 89 48

email:

dkuugnyt@dkuug.dk

Sekretariatet er åbent:

Mandag-fredag

kl. 9.00-17.00

Redaktion:

Kristen Nielsen

(ansvarshavende)

Lotte Kristiansen

Oskar Jensen

Hans Arne Niclasen

Bjørn Johannesen

Claus Sørensen

Tryk:

Palino Print

Annoncer:

Kontakt DKUUGs

sekretariat

Oplag:

1500 eksemplarer

Artikler m.v. i DKUUG-Nyt
er ikke nødvendigvis i
overensstemmelse med
redaktionens eller
DKUUGs bestyrelses
synspunkter. Eftertryk i
uddrag med
kildeangivelse er tilladt.

Deadline:

Deadline for næste
nummer nr. 135 er
mandag d. 23 juli 2001

Medlem af Dansk
Fagpresse

DKUUG-Nyt
ISSN 1395-1440

INFO OM DKUUG

Et medlemskab af DKUUG er Danmarks bedste tilbud om indblik i udviklingen omkring åbne systemer. DKUUG er mødestedet for tekniske brugere og leverandører og giver dig adgang til:

- Personligt netværk og unikke fora
- DKUUG-Nyt og køb af ;LOGIN: fra USENIX
- En lang række seminarer, workshops og klubaftener
- Rabatordning på bogkøb, samt ovenstående aktiviteter og magasiner
- Relevante elektroniske services

Lad din stemme blive hørt og kontakt os med kommentarer eller andet input. Enten via vores sekretariat, vores offentlige lister eller ved at skrive direkte til det ansvarlige udvalg.

debat@dkuug.dk: Åben mailliste til DKUUG debat
sek@dkuug.dk: Mail til DKUUGs sekretariat eller ring 39179944

dkuug-nyt@dkuug.dk: Mail til DKUUG-Nyts redaktion

mmu@dkuug.dk: Mail til Medlems Møde Udvalg

mkt@dkuug.dk: Mail til MarkeTing udvalg

net@dkuug.dk: Mail til NET udvalg

fora@dkuug.dk: Mail til FORA udvalg

std@dkuug.dk: Mail til STanDardiserings udvalg

ext@dkuug.dk: Mail til EXTernt udvalg

ipol@dkuug.dk: Mail til It POLitisk udvalg

fu@dkuug.dk: Mail til DKUUG Forretningsudvalg

Det er naturligvis også muligt at kontakte DKUUGs bestyrelse, hvilket kan ske via bestyr@dkuug.dk: Den samlede bestyrelse

Priser på DKUUG sekretariatsydelser (alle priser er excl. moms)

- Redaktions- og pressehjælp kr./time 250,-
- Sekretariatshjælp kr./time 250,-
- Bogholderihjælp kr./time 250,-
- Support af IT ydelser kr./time 250,-
- Projektledershjælp kr./time 400,-
- Studine/piccolinehjælp kr./time 100,-

DKUUG medlemspriser (excl. moms)

Stormedlem - kr. 10.600,-

- Giver medlemsadgang for flere lokationer/afdelinger
- Tillader et ubegrænset antal arrangementsdeltagere
- Giver mulighed for ubegrænset antal DKUUG-Nyt modtagere
- Giver medbestemmelse, herunder stemmeret til generalforsamlinger

Organisationsmedlem - kr. 3.850,-

- Giver medlemsadgang for en lokation / afdeling
- Tillader et ubegrænset antal arrangementsdeltagere
- Giver mulighed for op til fire DKUUG-Nyt modtagere
- Giver medbestemmelse herunder stemmeret

Individuelt medlem - kr. 660,-

- Giver personlig medlemsadgang
- Tillader personlig adgang til deltagelse i arrangementer
- Giver ét DKUUG-Nyt til modtager

Studie- og Seniormedlem - kr. 125,-

- Giver personlig medlemsadgang
- Tillader personlig adgang til deltagelse i arrangementer
- Giver et DKUUG-Nyt til modtager

Vejen til viden om åbne systemer

Pers hjørne

Fri konkurrence – fri fantasi

Der er i Danmark en liberaliseret telesektor – eller vi er i hvert fald godt på vej mod en. Processen begyndte i starten af 1990'erne, og siden har det politiske system defineret en række trin i en stadig øget liberalisering – dvs. adgang til markedet for andre udbydere end TDC. Blandt de mange trin har været udlandstelefon, indenlandstelefon, adgang til det rå kobber, nummerportabilitet osv.

Målet er ifølge forskningsministeriet at fastsætte rammer, der "aktivt fremmer reel konkurrence" – med en målsætning om, at private som erhvervsvirksomheder sikres et bredt udbud af billige teleydelser af høj kvalitet. Man vil skabe "fair og lige konkurrencevilkår for alle selskaber på det danske telemarked".

Har man nået målet? Ja, der er ingen tvivl om, at der er kommet konkurrence på priserne, og at der i Danmark er relativt lave telepriser. Så langt så godt. Der er også kommet flere spillere på det danske marked, og de konkurrerer på livet løs.

Men er der reel konkurrence? Og hvordan liberaliserer man et marked, hvor et enkelt, internationalt firma ejer den store del af infrastrukturen – og ikke mindst har monopol på de sidste meter til forbrugerne?

Det kommer man fx til at tænke på, når man som IDC har flyttet kontor og oplevet, hvordan det var umuligt for andre end TDC at løse den komplekse problemstilling med flytning af et større antal af linier – andre operatører ville under alle omstændigheder være helt afhængige af TDC og deres velvilje. Jeg tænker også tit på Henning Dyremoses klare mål om at forbedre kundeservicen – sidst da TDC kontaktede os to dage før flytningen og spurgte, om ikke vi kunne udskyde flytningen med 14 dage. Hvorfor? Jo, man havde glemt at grave et kabel ned til den nye bygning, vi flyttede ind i!

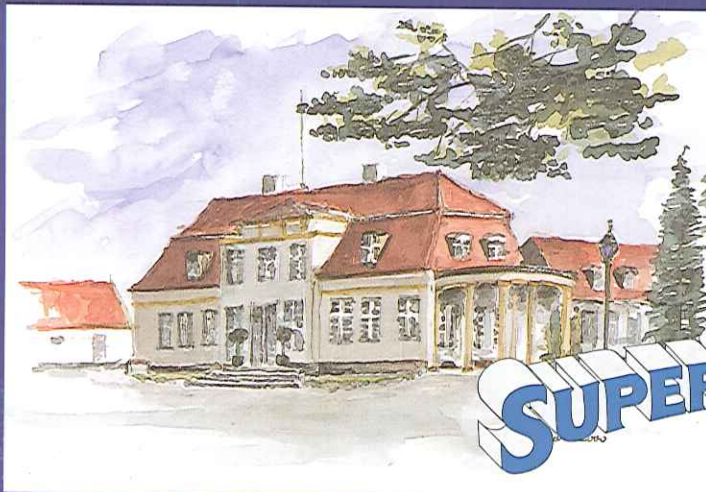
Men grundlæggende står man over for det faktum, at TDC på mange områder er dominerende og på nogle områder enerådende. Alene størrelsen af TDC's markedsandel kan gøre det besværligt for andre – tænk bare på Microsoft. Men det andet faktum har i virkeligheden endnu større betydning på sigt.

Hvordan liberaliserer man et marked gennem politik? Det er en indbygget umulighed – hvis liberaliseringen kommer gennem politiske love, indgreb og prisfastsættelser er der jo netop ikke tale om et liberalt marked!! Denne åbenlyse kendsgerning afholder dog ikke politikerne fra at rose sig selv for at have "liberaliseret" markedet. Det er ren fiktion. Der er ikke og vil ikke komme "reel konkurrence".

TDC klager da også over, at markedet er "overliberaliseret". At betingelserne for konkurrenterne er blevet defineret for gunstige. Konkurrenterne siger til gengæld, at det er kun efter TDC's egne målemetoder, at de er forfordelt. En sådan diskussion ville naturligvis aldrig finde sted i et marked, der virkeligt var liberaliseret.

Men hvad er løsningen? Det er svært at se en løsning når et privat firma sidder på så meget af infrastrukturen. Måske skulle staten oprindeligt have beholdt selve infrastrukturen og bare solgt resten – forretningen med tele-service. Så kunne alle konkurrere på lige fod på en offentligt ejet infrastruktur. Men pengene var jo rare, tænkte regeringen.

I Sverige har man først for nylig – og ganske forsigtigt – taget skridtet til at privatisere infrastrukturen – og ikke til et enkelt privat firma. En model, der ganske vist kommer sent i Sverige – men som så meget andet svensk er det ganske gennemtænkt. I Danmark sidder vi tilbage med smerterne efter regeringens pengegriskhed og manglende forståelse for "liberalisering".

SuperUsers a/s · Sjælland

Karlebogaard · Karlebovej 91 · DK-3400 Hillerød

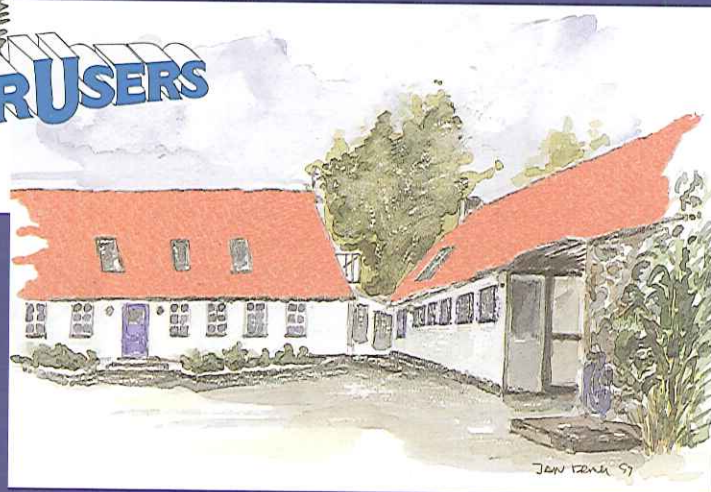
Tel.: +45 48 28 07 06

Fax: +45 48 28 07 05

Giro 458-2764

E-mail: super@superusers.dk

Hjemmeside: www.superusers.dk

SuperUsers a/s · Jylland

Kampehøjgaard · Krajbjergvej 3, Vorre

DK-8541 Skødstrup

Tel.: +45 48 28 07 06

Fax: +45 87 49 07 05

SuperUsers a/s

SuperUsers a/s, en 100% dansk virksomhed med ca. 40 medarbejdere, har mange års erfaring inden for åbne netværk, operativsystemer og programmeringssprog:

- UNIX/LINUX, W2000/NT, NetWare
- Internet/Intranet baseret på TCP/IP
- C/C++ /Java/Perl/ActiveX/HTML/CGI
- ORACLE og andre åbne databaser

SuperUsers a/s er:

- *Sylvan Prometric Testcenter og tilbyder tests med tilhørende certifikeringer.*
- *Said LINUX Accredited Center for Education (ACE)*
- *Microsoft Certified Technical Education Center (CTEC)*
- *Microsoft Office User Specialist (MOUS)*
- *Novell Authorized Education Center (NAEC).*

Kurser

SuperUsers a/s afholder løbende ca. 125 forskellige kurser inden for internet, åbne netværk, operativsystemer og programmeringssprog.

Specialkurser:

Derudover tilbyder vi at afholde kurser tilpasset efter kundens individuelle ønsker. Ved at plukke dele af eksisterende kurser og sammensætte disse, kan næsten ethvert behov opfyldes.

Kursusforløb:

Vi hjælper gerne med at vurdere og sammensætte flere kurser, således at der opnås et sammenhængende forløb.

Konsulenttydelser

SuperUsers a/s har konsulenter indenfor:

- Drift: Support og konfiguration
- Udvikling: Analyse, design, programmering og test

Faste opgaver:

Konsulenter til udførelse og styring af drift i større installationer.

Tilkald:

Et af specialerne er udrykning med sekunders varsel til hasteopgaver - ofte opgaver, hvor andre har givet op.

Telefonsupport:

Endelig tilbydes pakkeløsninger inden for "online support".

Bestil vort nye 2001-katalog:

Tlf. 48 28 07 06 / katalog@superusers.dk

SuperUsers anno 2001.

Brian Eberhardt, Direktør.

